

FoU-prosjekt: "HVIS KOMMUNEN IKKE FANTES"

Prosjektinformasjon

- Prosjektgjennomføring: februar 2011 – juni 2012
- Mål: øke forståelsen av utviklingstrekkene i forholdet mellom stat og kommune. Spesielt fokuseres det på statliggjøring av velferdsoppgavene i kommunene og konsekvenser av dette.
- Prosjektets fase 1:
 - litteraturstudie som oppsummerer kunnskap om og erfaringer fra tre viktige reformer: Sykehusreformen, Rus reformen og NAV-reformen.
- Prosjektets fase 2
 - A) utvikle tre distinkte modeller for statliggjøring av de kommunale tjenestene: skole, barnehage, helse og omsorg og
 - B) analysere og drøfte effekter av modellene for likhet, deltakerdemokrati, ansvarsutkreving og responsivitet og prioriteringseffektivitet.

Fase 1 - tre reformer å lære av:

- Sykehusreformen (2002)
- Rusreformen (2004)
- NAV reformen (2006)

Reformenes mål

Alle: Bedre kvalitet, likhet i tjenestetilbud og brukertilpasning

- Sykehusreformen (2002)

Mål: sikre nasjonal styring med ressursbruk og fordeling

- Rus reformen (2004)

Mål: Lik rett som andre pasientgrupper + sammenhengende tjenestetilbud

- NAV reformen (2006)

Mål: Sammenheng mellom ulike trygde- og velferdsordninger + styrke arbeidsrettingen

Reformenes organisering

- Sykehusreformen (2002)
 - Statlig overtakelse av sykehusene – myndighet til underliggende fagetater (som direktorater)
 - Ekstern fristilling ved en foretaksmodell
- Rusreformen (2004)
 - Spesialisthelsetjeneste for rusavhengige inkludert i de regionale helseforetak (behandling)
 - Kommunen koordineringsansvar og tiltak lokalt (vern og omsorg)
- NAV reformen (2006)
 - Partnerskap mellom stat og kommune
 - Fylkesledd (fylkeslinjen og fylkesmannen)
 - NAV kontor i alle kommuner med ulike tjenestetilbud

Effekter av reformene

- *Likhet*
 - Like prinsipper/lover, men ulikhet i geografisk tilgang
- *Deltakerdemokrati*
 - Individuelle rettigheter, brukerorientert
 - Større avstand til beslutningstakere
- *Ansvars plassering og responsivitet*
 - Klarere ansvarsfordeling, men mange roller = økt kompleksitet og statlig byråkrati
 - Utfordrende for brukeren å stille beslutningstaker til ansvar
- *Prioriteringseffektivitet*
 - Få målinger før og etter reform. Vi vet mest om spesialisthelsetjenesten. NAV resultater – for tidlig.
 - Brukere av spesialisthelsetjeneste er stort sett godt fornøyd med behandlingen når de kommer inn, men er mindre fornøyd med forutsigbarhet, informasjon og koordinering mellom tjenestene. Rusbehandling satt i system = bedre tilbud og forutsigbarhet

Konsekvenser for kommunen

- Statlig overtakelsesstrategi (sykehusreform):
 - Kommunens rolle marginal
 - Samhandlingsreformen vil bidra til økt integrasjon mellom nivåene.
- Integreringsstrategi (NAV-reform og Rus-reform):
 - Statlig standardisering men lokale tilpasningsmuligheter. Gjensidig avhengighet.
 - Krever klare oppgave- og rolleavklaring. Kan gi kommunen større innflytelse på nye områder.
 - Helhetlige tjenester, nok ressurser til kommunen?
 - Lokalpolitiske innflytelsesmuligheter, men blir de utnyttet?